黄檗山断际禅师传心法要

（简体注音本）

仁慧草堂编制

说 明

根据《乾隆大藏经》此土著述第 1567 部，河东裴休集并序《黄檗山断际禅师传心法要》原藏影印本校正注音。句读及注音仅作参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇二三年一月

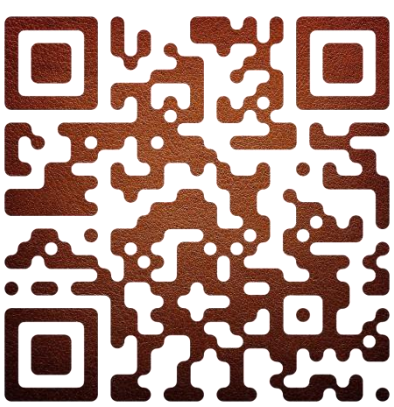

扫码关注仁慧草堂微信公众号

南無本師釋迦牟尼佛

huáng bò shānduàn jì chán shī chuán xīn fǎ yào

黄檗山断际禅师传心法要

hé dōng péi xiū jí bìng xù

河东裴休集并序

yǒu dà chán shī fǎ huì xī yùn zhù hóngzhōugāo ān xiànhuáng
有大禅师，法讳希运，住洪州高安县黄

bò shān jiù fēng xià nǎi cáo xī liù zǔ zhī dí sūn xī táng bǎi zhàng zhī
檗山鹫峰下，乃曹溪六祖之嫡孙，西堂百丈之

fǎ sì dú pèi zuì shàngshèng lí wén zì zhī yìn wéi chuán yī xīn
法嗣。独佩最上乘离文字之印，唯传一心，

gèng wú bié fǎ xīn tǐ yì kōng wànyuán jù jì rú dà rì lún shēng
更无别法。心体亦空，万缘俱寂，如大日轮升

xū kōngzhōng guāngmíngzhàoyào jìng wú xiān āi zhèng zhī zhě wú
虚空中，光明照曜净无纤埃。证之者，无

xīn jiù wú qiǎnshēn shuō zhī zhě bú lì yì jiě bú lì zōngzhǔ
新旧，无浅深；说之者，不立义解，不立宗主，

bù kāi hù yǒu zhí xià biàn shì dòngniàn jí guāi rán hòuwéiběn fó
不开户牖，直下便是，动念即乖，然后为本佛。

gù qí yánjiǎn qí lǐ zhí qí dào jùn qí xíng gū sì fāngxué tú
故其言简，其理直，其道峻，其行孤。四方学徒

wàngshān ér qū dǔ xiàng ér wù wǎng lái hǎi zhòngchángqiān yú rén
望山而趋，睹相而悟，往来海众常千余人。

yǔ huì chāng èr niánlián yú zhōnglíng zì shānyíng zhì zhōu qì lóngxīng
予会昌二年廉于钟陵，自山迎至州，憩龙兴

sì dàn xī wèndào dà zhōng èr niánlián yú wǎnlíng fù qù lǐ yíng
寺，旦夕问道。大中二年廉于宛陵，复去礼迎

zhì suǒ bù ān jū kāi yuán sì dàn xī shòu fǎ tuì ér jì zhī
至所部，安居开元寺，旦夕受法，退而纪之，

shí dé yī èr pèi wéi xīn yìn bù gǎn fā yáng jīn kǒng rù shén jīng
十得一二，佩为心印，不敢发扬。今恐入神精

yì bù wén yú wèi lái suì chū zhī shòumén xià sēng tài zhōu fǎ jiàn
义不闻于未来，遂出之，授门下僧太舟法建，

guī jiù shān zhī guǎngtáng sì wènzhǎnglǎo fǎ zhòng yǔ wǎng rì cháng
归旧山之广唐寺，问长老法众，与往日常

suǒ qīn wén tóng yì rú hé yě
所亲闻，同异如何也？

shí táng dà zhōng shí yī nián shí yuè chū bā rì xù
时，唐大中十一年十月初八日序

shī wèi xiū yuē zhū fó yǔ yī qiè zhòngshēng wéi shì yī xīn
师谓休曰："诸佛与一切众生，唯是一心，

gèng wú bié fǎ cǐ xīn wú shǐ yǐ lái bù céngshēng bù céngmiè
更无别法。此心无始已来，不曾生，不曾灭，

bù qīng bù huáng wú xíng wú xiàng bù shǔ yǒu wú bú jì xīn jiù
不青不黄，无形无相，不属有无，不计新旧，

fēi cháng fēi duǎn fēi dà fēi xiǎo chāoguò yī qiè xiànliàng míngyán
非长非短，非大非小，超过一切限量、名言、

zōng jì duì dài dāng tǐ biàn shì dòngniàn jí guāi yóu rú xū kōng
踪迹、对待。当体便是，动念即乖。犹如虚空，

wú yǒubiān jì bù kě cè duó wéi cǐ yī xīn jí shì fó fó yǔ zhòng
无有边际，不可测度。唯此一心即是佛，佛与众

shēnggèng wú bié yì dàn shì zhòngshēngzhuóxiàngwài qiú qiú zhī zhuǎn
生更无别异。但是众生着相外求，求之转

shī shǐ fó mì fó jiāng xīn zhuō xīn qióng jié jìn xíngzhōng bù néng
失，使佛觅佛，将心捉心，穷劫尽形终不能

dé bù zhī xī niànwàng lǜ fó zì xiànqián cǐ xīn jí shì fó
得。不知息念忘虑，佛自现前。此心即是佛，

fó jí shì zhòngshēng wéizhòngshēng shí cǐ xīn bù jiǎn wéizhū fó shí
佛即是众生。为众生时此心不减，为诸佛时

cǐ xīn bù tiān nǎi zhì liù dù wànxíng hé shāgōng dé běn zì jù zú
此心不添。乃至六度万行河沙功德，本自具足，

bù jiǎ xiū tiān nǎi yù yuán jí shī yuán xī jí jì ruò bù jué dìng
不假修添，乃遇缘即施，缘息即寂。若不决定

xìn cǐ shì fó ér yù zhuóxiàng xiū xíng yǐ qiú gōngyòng jiē shì wàng
信此是佛，而欲着相修行以求功用，皆是妄

xiǎng yǔ dàoxiāngguāi cǐ xīn jí shì fó gèng wú bié fó yì wú
想，与道相乖。此心即是佛，更无别佛，亦无

bié xīn cǐ xīn míngjìng yóu rú xū kōng wú yī diǎnxiàngmào jǔ
别心。此心明净，犹如虚空，无一点相貌。举

xīn dòngniàn jí guāi fǎ tǐ jí wéizhuóxiàng wú shǐ yǐ lái wú zhuó
心动念，即乖法体，即为着相，无始已来无着

xiàng fó xiū liù dù wànxíng yù qiú chéng fó jí shì cì dì wú shǐ
相佛。修六度万行欲求成佛，即是次第，无始

yǐ lái wú cì dì fó dàn wù yī xīn gèng wú shǎo fǎ kě dé cǐ
已来无次第佛。但悟一心，更无少法可得，此

jí zhēn fó fó yǔ zhòngshēng yī xīn wú yì yóu rú xū kōng wú zá
即真佛。佛与众生，一心无异，犹如虚空无杂

wú huài rú dà rì lún zhào sì tiān xià rì shēng zhī shí míngbiàntiān
无坏。如大日轮照四天下，日升之时，明遍天

xià xū kōng bù céngmíng rì mò zhī shí àn biàntiān xià xū kōng
下，虚空不曾明；日没之时，暗遍天下，虚空

bù céng àn míng àn zhī jìng zì xiāng líng duó xū kōng zhī xìngkuò rán bú
不曾暗。明暗之境自相凌夺，虚空之性廓然不

biàn fó jí zhòngshēng xīn yì rú cǐ ruò guān fó zuò qīngjìng guāng
变，佛及众生心亦如此。若观佛作清净、光

míng jiě tuō zhī xiàng guānzhòngshēng zuò gòuzhuó àn mèi shēng
明、解脱之相，观众生作垢浊、暗昧、生

sǐ zhī xiàng zuò cǐ jiě zhě lì hé shā jié zhōng bù dé pú tí wéizhuó
死之相，作此解者历河沙劫终不得菩提，为着

xiàng gù wéi cǐ yī xīn gèng wú wēichén xǔ fǎ kě dé jí xīn shì
相故。唯此一心，更无微尘许法可得，即心是

fó rú jīn xuédàorén bú wù cǐ xīn tǐ biàn yú xīn shàngshēng xīn
佛。如今学道人，不悟此心体，便于心上生心，

xiàngwài qiú fó zhuóxiàng xiū xíng jiē shì è fǎ fēi pú tí dào
向外求佛，着相修行，皆是恶法，非菩提道。

gòngyǎng shí fāngzhū fó bù rú gòngyǎng yī gè wú xīn dàorén hé gù
供养十方诸佛，不如供养一个无心道人。何故？

wú xīn zhě wú yī qiè xīn yě rú rú zhī tǐ nèi rú mù shí bú dòng
无心者，无一切心也。如如之体，内如木石不动

bù yáo wài rú xū kōng bú sè bú dǎi wú néngsuǒ wú fāngsuǒ
不摇，外如虚空不塞不碍；无能所，无方所，

wú xiàngmào wú dé shī qū zhě bù gǎn rù cǐ fǎ kǒng luò kōng wú
无相貌，无得失。趋者不敢入此法，恐落空无

qī bó chù gù wàng yá ér tuì lì jiē guǎng qiú zhī jiàn suǒ yǐ qiú
栖泊处故，望崖而退，例皆广求知见，所以求

zhī jiànzhě rú máo wù dàozhě rú jiǎo wén shū dāng lǐ pǔ xiándāng
知见者如毛，悟道者如角。文殊当理，普贤当

xíng lǐ zhězhēnkōng wú ài zhī lǐ xíngzhě lí xiàng wú jìn zhī xíng
行；理者真空无碍之理，行者离相无尽之行。

guān yīn dāng dà cí shì zhì dāng dà zhì wéi mó zhě jìng míng yě jìng
观音当大慈，势至当大智，维摩者净名也。净
zhě xìng yě míng zhě xiàng yě xìng xiàng bú yì gù hào jìng míng zhū
者性也，名者相也，性相不异，故号净名。诸
dà pú sà suǒ biǎo zhě rén jiē yǒu zhī bù lí yī xīn wù zhī jí shì
大菩萨所表者，人皆有之，不离一心，悟之即是。
jīn xué dào rén bú xiàng zì xīn zhōng wù nǎi yú xīn wài zhuó xiàng qǔ
今学道人，不向自心中悟，乃于心外着相取
jìng jiē yǔ dào bèi héng hé shā zhě fó shuō shì shā zhū fó pú
境，皆与道背。恒河沙者，佛说是沙，诸佛菩
sà shì fàn zhū tiān bù lǚ ér guò shā yì bù xǐ niú yáng
萨、释梵诸天，步履而过，沙亦不喜；牛、羊、
chóng yǐ jiàn tà ér xíng shā yì bú nù zhēn bǎo xīn xiāng shā
虫、蚁，践踏而行，沙亦不怒；珍宝馨香，沙
yì bù tān fèn niào chòu huì shā yì bú wù cǐ xīn jí wú xīn zhī xīn
亦不贪，粪尿臭秽，沙亦不恶。此心即无心之心，
lí yī qiè xiàng zhòng shēng zhū fó gèng wú chā bié dàn néng wú xīn
离一切相，众生诸佛更无差别。但能无心，
biàn shì jiū jìng xué dào rén ruò bù zhí xià wú xīn lěi jié xiū xíng zhōng
便是究竟。学道人若不直下无心，累劫修行终
bù chéng dào bèi sān shèng gōng xíng jū xì bù dé jiě tuō rán zhèng
不成道，被三乘功行拘系，不得解脱。然证
cǐ xīn yǒu chí jí yǒu wén fǎ yī niàn biàn dé wú xīn zhě yǒu zhì shí xìn
此心有迟疾，有闻法一念便得无心者，有至十信、
shí zhù shí xíng shí huí xiàng nǎi dé wú xīn zhě yǒu zhì shí dì nǎi dé
十住、十行、十回向乃得无心者；有至十地乃得
wú xīn zhě cháng duǎn dé wú xīn zhě nǎi zhì gèng wú kě xiū kě zhèng
无心者。长短得无心者，乃至更无可修可证，
shí wú suǒ dé zhēn shí bù xū yī niàn ér dé yǔ shí dì ér dé zhě
实无所得，真实不虚。一念而得，与十地而得者，
gōng yòng qià qí gèng wú shēn qiǎn zhī shì lì jié wǎng shòu xīn qín ěr
功用恰齐，更无深浅，只是历劫枉受辛勤耳。
zào è zào shàn jiē shì zhuó xiàng zhuó xiàng zào è wǎng shòu lún huí zhuó
造恶造善皆是着相，着相造恶枉受轮回，着
xiàng zào shàn wǎng shòu láo kǔ zǒng bù rú yán xià biàn zì rèn qǔ běn fǎ
相造善枉受劳苦，总不如言下便自认取本法。
cǐ fǎ jí xīn xīn wài wú fǎ cǐ xīn jí fǎ fǎ wài wú xīn xīn
此法即心，心外无法；此心即法，法外无心。心

zì wú xīn yì wú wú xīn zhě jiāng xīn wú xīn xīn què chéng yǒu
自无心，亦无无心者。将心无心，心却成有，

mò qì ér yǐ jué zhū sī yì gù yuēyán yǔ dàoduàn xīn xíng chùmiè
默契而已，绝诸思议，故曰言语道断，心行处灭。

cǐ xīn shì běnyuánqīngjìng fó rén jiē yǒu zhī chǔndònghán líng yǔ
此心是本源清净佛，人皆有之，蠢动含灵，与

zhū fó pú sà yī tǐ bú yì zhī wéiwàngxiǎng fēn bié zàozhǒngzhǒng
诸佛菩萨，一体不异。只为妄想分别，造种种

yè guǒběn fó shàng shí wú yī wù xū tōng jì jìng míngmiào ān lè
业。果本佛上实无一物，虚通寂静，明妙安乐

ér yǐ shēn zì wù rù zhí xià biàn shì yuánmǎn jù zú gèng wú
而已。深自悟入，直下便是，圆满具足，更无

suǒqiàn zòng shǐ sān qí jīng jìn xiū xíng lì zhū dì wèi jí yī niànzhèng
所欠。纵使三祇精进修行，历诸地位，及一念证

shí zhī zhèngyuán lái zì fó xiàngshànggèng bù tiān dé yī wù què
时，只证元来，自佛向上更不添得一物；却

guān lì jié gōngyòng zǒng shì mèngzhōngwàngwéi gù rú lái yún
观历劫功用，总是梦中妄为。故如来云：

wǒ yú ē nòu pú tí shí wú suǒ dé ruò yǒu suǒ dé rán dēng fó zé
‘我于阿耨菩提实无所得，若有所得，然灯佛则

bù yǔ wǒ shòu jì yòu yún shì fǎ píngděng wú yǒu gāo xià
不与我授记。’又云：‘是法平等，无有高下，

shì míng pú tí jí cǐ běnyuánqīngjìng xīn yǔ zhòngshēng zhū fó
是名菩提。’即此本源清净心，与众生、诸佛，

shì jiè shān hé yǒuxiàng wú xiàng biàn shí fāng jiè yī qiè píngděng
世界山河，有相无相，遍十方界，一切平等，

wú bǐ wǒ xiàng cǐ běnyuánqīngjìng xīn cháng zì yuánmíngbiànzhào
无彼我相。此本源清净心，常自圆明遍照，

shì rén bú wù zhī rènjiànwén jué zhī wéi xīn wéijiànwén jué zhī suǒ fù
世人不悟，只认见闻觉知为心，为见闻觉知所覆，

suǒ yǐ bù dǔ jīngmíngběn tǐ dàn zhí xià wú xīn běn tǐ zì xiàn rú
所以不睹精明本体。但直下无心，本体自现，如

dà rì lún shēng yú xū kōng biànzhào shí fānggèng wú zhàng ài gù xué
大日轮升于虚空，遍照十方更无障碍。故学

dào rén wéi rènjiànwén jué zhī shī wéidòngzuò kōngquèjiànwén jué zhī
道人唯认见闻觉知施为动作，空却见闻觉知，

jí xīn lù jué wú rù chù dàn yú jiànwén jué zhī chùrèn běn xīn rán běn
即心路绝无入处，但于见闻觉知处认本心。然本

xīn bù shǔ jiànwén jué zhī yì bù lí jiànwén jué zhī dàn mò yú jiànwén
心不属见闻觉知，亦不离见闻觉知；但莫于见闻
jué zhī shàng qǐ jiàn jiě yì mò yú jiànwén jué zhī shàngdòngniàn yì
觉知上起见解，亦莫于见闻觉知上动念，亦
mò lí jiànwén jué zhī mì xīn yì mò shě jiànwén jué zhī qǔ fǎ bù jí
莫离见闻觉知觅心，亦莫舍见闻觉知取法。不即
bù lí bú zhù bù zhuó zònghéng zì zài wú fēi dàochǎng shì rén
不离，不住不着，纵横自在，无非道场。世人
wéndào zhū fó jiē chuán xīn fǎ jiāngwèi xīn shàng bié yǒu yī fǎ kě
闻道，诸佛皆传心法，将谓心上别有一法可
zhèng kě qǔ suì jiāng xīn mì fǎ bù zhī xīn jí shì fǎ fǎ jí shì
证可取，遂将心觅法。不知心即是法，法即是
xīn bù kě jiāng xīn gèng qiú yú xīn lì qiānwàn jié zhōng wú dé rì
心；不可将心更求于心，历千万劫终无得日；
bù rú dāng xià wú xīn biàn shì běn fǎ rú lì shì mí é nèi zhū
不如当下无心，便是本法。如力士迷额内珠，
xiàngwài qiú mì zhōuxíng shí fāngzhōng bù néng dé zhì zhě zhǐ zhī
向外求觅，周行十方终不能得。智者指之，
dāng shí zì jiànběnzhū rú gù gù xuédàorén mí zì běn xīn bú rènwéi
当时自见本珠如故。故学道人迷自本心，不认为
fó suì xiàngwài qiú mì qǐ gōngyòngxíng yī cì dì zhèng lì jié
佛，遂向外求觅，起功用行，依次第证，历劫
qín qiú yǒng bù chéngdào bù rú dāng xià wú xīn jué dìng zhī yī qiè fǎ
勤求永不成道。不如当下无心，决定知一切法，
běn wú suǒyǒu yì wú suǒ dé wú yī wú zhù wú néng wú suǒ bú
本无所有，亦无所得，无依无住，无能无所，不
dòngwàngniàn biànzhèng pú tí jí zhèngdào shí zhī zhèngběn xīn
动妄念，便证菩提。及证道时，只证本心，
fó lì jié gōngyòng bìng shì xū xiū rú lì shì dé zhū shí zhī dé
佛历劫功用，并是虚修。如力士得珠时，只得
běn é zhū bù guānxiàngwài qiú mì zhī lì gù fó yán wǒ yú ē
本额珠，不关向外求觅之力。故佛言：‘我于阿
nòu pú tí shí wú suǒ dé kǒng rén bú xìn gù yǐn wǔ yǎn suǒ jiàn
耨菩提实无所得。’恐人不信，故引五眼所见，
wǔ yǔ suǒyán zhēn shí bù xū shì dì yī yì dì
五语所言，真实不虚，是第一义谛。

xuédàorén mò yí sì dà wéishēn sì dà wú wǒ wǒ yì wú
“学道人莫疑四大为身，四大无我，我亦无

zhǔ gù zhī cǐ shēn wú wǒ yì wú zhǔ wǔ yìn wéi xīn wǔ yìn wú wǒ
主，故知此身无我亦无主。五阴为心，五阴无我

yì wú zhǔ gù zhī cǐ xīn wú wǒ yì wú zhǔ liù gēn liù chén liù
亦无主，故知此心无我亦无主。六根、六尘、六

shí hé hé shēngmiè yì fù rú shì shí bā jiè jì kōng yī qiè jiē kōng
识和合生灭亦复如是。十八界既空，一切皆空，

wéiyǒuběn xīn dàngrán qīngjìng yǒu shí shí yǒu zhì shí sì dà zhī shēn
唯有本心荡然清净。有识食、有智食；四大之身，

jī chuāngwéihuàn suí shùn jǐ yǎng bù shēngtānzhuó wèi zhī zhì
饥疮为患；随顺给养，不生贪着，谓之智

shí zì qíng qǔ wèi wàngshēng fēn bié wéi qiú shì kǒu bù shēng
食；恣情取味，妄生分别，惟求适口，不生

yàn lí wèi zhī shí shí shēngwénzhě yīn shēng dé wù gù wèi zhī
厌离，谓之识食。声闻者，因声得悟，故谓之

shēngwén dàn bù liǎo zì xīn yú shēngjiàoshàng qǐ jiě huò yīn shén
声闻。但不了自心，于声教上起解，或因神

tōng huò yīn ruì xiàng yán yǔ yùndòng wényǒu pú tí niè pán sān
通，或因瑞相，言语运动，闻有菩提涅槃，三

sēng qí jié xiū chéng fó dào jiē shǔshēngwéndào wèi zhī shēngwén fó
僧祇劫修成佛道，皆属声闻道，谓之声闻佛。

wéi zhí xià dùnliǎo zì xīn běn lái shì fó wú yī fǎ kě dé wú yī
唯直下顿了自心，本来是佛，无一法可得，无一

xíng kě xiū cǐ shì wú shàngdào cǐ shì zhēn rú fó xuédàorén
行可修，此是无上道，此是真如佛。学道人，

zhī pà yī niànyǒu jí yǔ dào gé yǐ niànniàn wú xiàng niànniàn wú
只怕一念有，即与道隔矣。念念无相，念念无

wéi jí shì fó xuédàorén ruò yù dé chéng fó yī qiè fó fǎ
为，即是佛。学道人，若欲得成佛，一切佛法

zǒng bú yòngxué wéixué wú qiú wú zhuó wú qiú jí xīn bù shēng wú
总不用学，唯学无求无着。无求即心不生，无

zhuó jí xīn bú miè bù shēng bú miè jí shì fó bā wàn sì qiān fǎ mén
着即心不灭，不生不灭即是佛。八万四千法门

duì bā wàn sì qiānfán nǎo zhī shì jiàohuà jiē yǐn mén běn wú yī qiè
对八万四千烦恼，只是教化接引门，本无一切

fǎ lí jí shì fǎ zhī lí zhě shì fó dàn lí yī qiè fán nǎo shì
法，离即是法，知离者是佛。但离一切烦恼，是

wú fǎ kě dé
无法可得。

xuédàorénruòyùdézhīyàojué dànmòyúxīnshàngzhuóyī
“学道人若欲得知要诀，但莫于心上着一
wùyánfózhēnfǎshēnyóuruòxūkōng cǐshìyùfǎshēnjíxūkōng
物，言佛真法身犹若虚空，此是喻法身即虚空，
xūkōngjífǎshēn chángrénwèifǎshēnbiànxūkōngchùxūkōng
虚空即法身。常人谓法身遍虚空处，虚空
zhōnghánróngfǎshēn bùzhīfǎshēnjíxūkōng xūkōngjífǎshēn
中含容法身，不知法身即虚空，虚空即法身
yěruòdìngyányǒuxūkōng xūkōngbúshìfǎshēn ruòdìngyányǒu
也。若定言有虚空，虚空不是法身；若定言有
fǎshēn fǎshēnbúshìxūkōng dànmòzuòxūkōngjiěxūkōngjí
法身，法身不是虚空；但莫作虚空解，虚空即
fǎshēnmòzuòfǎshēnjiěfǎshēnjíxūkōng xūkōngyǔfǎshēn
法身；莫作法身解，法身即虚空。虚空与法身
wúyìxiàng fóyǔzhòngshēngwúyìxiàng shēngsǐyǔniepánwúyì
无异相，佛与众生无异相，生死与涅槃无异
xiàng fánnǎoyǔpútíwúyìxiàng líyīqièxiàngjíshìfó fán
相，烦恼与菩提无异相；离一切相即是佛。凡
fūqǔjìng dàorénqǔxīn xīnjìngshuāngwàng nǎishìzhēnfǎ
夫取境，道人取心；心境双忘，乃是真法。
wàngjìngyóuyì wàngxīnzhìnán rénbùgǎnwàngxīn kǒngluòkōng
忘境犹易，忘心至难；人不敢忘心，恐落空
wúlāomōchù bùzhīkōngběnwúkōng wéiyīzhēnfǎjiè ěrcǐ
无捞摸处，不知空本无空，唯一真法界尔。此
língjuéxìng wúshǐyǐlái yǔxūkōngtóngshòu wèicéngshēngwèicéng
灵觉性，无始已来，与虚空同寿，未曾生未曾
miè wèicéngyǒuwèicéngwú wèicénghuìwèicéngjìng wèicéngxuān
灭，未曾有未曾无，未曾秽未曾净，未曾喧
wèicéngjì wèicéngshàowèicénglǎo wúfāngsuǒwúnèiwài wú
未曾寂，未曾少未曾老，无方所无内外，无
shùliàngwúxíngxiàng wúsèxiàngwúyīnshēng bùkěmìbùkěqiú
数量无形相，无色象无音声，不可觅不可求，
bùkěyǐzhìhuìshí bùkěyǐyányǔqǔ bùkěyǐjìngwùhuì
不可以智慧识，不可以言语取，不可以境物会，
bùkěyǐgōngyòngdào zhūfópúsàyǔyīqièchǔndònghánlíngtóng
不可以功用到，诸佛菩萨与一切蠢动含灵，同
cǐdàniepánxìng xìngjíshìxīn xīnjíshìfó fójíshìfǎ
此大涅槃性。性即是心，心即是佛，佛即是法。

yī niàn lí zhēn jiē wéiwàngxiǎng bù kě yǐ xīn gèng qiú yú xīn bù
一念离真，皆为妄 想。不可以心更求于心，不
kě yǐ fó gèng qiú yú fó bù kě yǐ fǎ gèng qiú yú fǎ gù xuédào
可以佛更求于佛，不可以法更求于法，故学道
rén zhí xià wú xīn mò qì ér yǐ nǐ xīn jí chā yǐ xīn chuán xīn
人直下无心，默契而已，拟心即差，以心 传 心，
cǐ wéizhèngjiàn shèn wù xiàngwài zhú jìng rèn jìng wéi xīn shì rèn zéi
此为 正 见。慎勿向外逐境，认境为心，是认贼
wéi zǐ wéiyǒu tān chén chī jí lì jiè dìng huì běn wú
为子。为有贪、嗔、痴，即立戒、定、慧；本无
fán nǎo yānyǒu pú tí gù zǔ shī yún fó shuō yī qiè fǎ wèi
烦恼，焉有菩提？故祖师云：‘佛说一切法，为
chú yī qiè xīn wǒ wú yī qiè xīn hé yòng yī qiè fǎ běnyuán
除一切心；我无一切心，何用一切法？’本源
qīngjìng fó shàng gèng bù zhuó yī wù pì rú xū kōng suī yǐ wú liàng
清净佛 上，更不着一物。譬如虚空，虽以无量
zhēnbǎozhuāngyán zhōng bù néngzhù fó xìngtóng xū kōng suī yǐ wú
珍宝 庄 严，终 不 能 住；佛性同虚空，虽以无
liànggōng dé zhì huì zhuāngyán zhōng bù néngzhù dàn mí běnxìng zhuǎn
量 功 德智慧 庄 严，终 不 能 住；但迷本性，转
bú jiàn ěr suǒ wèi xīn dì fǎ mén wàn fǎ jiē yī cǐ xīn jiàn lì yù
不见耳。所谓心地法门，万法皆依此心建立。遇
jìng jí yǒu wú jìng jí wú bù kě yú jìngxìngshàngzhuǎnzuò jìng jiě
境即有，无境即无，不可于净性 上 转 作境解。
suǒyándìng huì jiànyòng lì lì jì jì xīngxīng jiànwén jué zhī jiē
所言定慧，鉴用历历，寂寂惺惺，见闻觉知，皆
shì jìng shàngzuò jiě zàn wèizhōng xià gēn rén shuō jí dé ruò yù qīn
是境 上 作解，暂为 中 下根人说即得。若欲亲
zhèng jiē bù kě zuò rú cǐ jiàn jiě jìn shì jìng fǎ yǒu mò chù mò yú
证，皆不可作如此见解，尽是境法有没处，没于
yǒu dì dàn yú yī qiè fǎ bú zuòyǒu wú jiàn jí shì fǎ yě
有地，但于一切法不作有无见，即是法也。”

jiǔ yuè yī rì shī wèi xiū yuē zì dá mó dà shī lái yú zhōngguó
九月一日师谓休曰：“自达磨大师来于 中 国，
wéishuō yī xīn wéichuán yī fǎ yǐ fó chuán fó bù shuō yú fó
唯说一心，唯 传 一法。以佛 传 佛，不说余佛；
yǐ fǎ chuán fǎ bù shuō yú fǎ fǎ jí bù kě shuō zhī fǎ fó jí
以法 传 法，不说余法；法即不可说之法，佛即

bù kě qǔ zhī fó nǎi shì běnyuánqīngjìng xīn yě wéi cǐ yī shì shí
不可取之佛，乃是本源清净心也。唯此一事实，

yú èr zé fēi zhēn bō rě wéi huì cǐ huì jí wú xiàngběn xīn yě
余二则非真。般若为慧，此慧即无相本心也。

fán fū bú qù dào wéi zì liù qíng nǎi xíng liù dào xuédàorén yī niàn
凡夫不趣道，唯恣六情，乃行六道。学道人一念

jì shēng sǐ jí luò mó dào yī niàn qǐ zhū jiàn jí luò wàidào
计生死，即落魔道；一念起诸见，即落外道。

jiànyǒushēng qù qí miè jí luò shēngwéndào bú jiànyǒushēng
见有生，趣其灭，即落声闻道；不见有生，

wéijiànyǒumiè jí luò yuán jué dào fǎ běn bù shēng jīn yì wú miè
唯见有灭，即落缘觉道。法本不生，今亦无灭，

bù qǐ èr jiàn bú yàn bù xīn yī qiè zhū fǎ wéi shì yī xīn ránhòu
不起二见，不厌不忻，一切诸法唯是一心，然后

nǎi wéi fó shèng yě fán fū jiē zhú jìngshēng xīn xīn suí xīn yàn ruò
乃为佛乘也。凡夫皆逐境生心，心随忻厌，若

yù wú jìng dāngwàng qí xīn xīn wàng jí jìngkōng jìngkōng jí xīn
欲无境，当忘其心。心忘即境空，境空即心

miè ruò bú wàng xīn ér dànchú jìng jìng bù kě chú zhī yì fēn rǎo
灭。若不忘心而但除境，境不可除，只益纷扰。

gù wàn fǎ wéi xīn xīn yì bù kě dé fù hé qiú zāi gù xué bō rě
故万法唯心，心亦不可得，复何求哉？故学般若

rén bú jiànyǒu yī fǎ kě dé jué yì sānshèng wéi yī zhēn shí
人，不见有一法可得，绝忆三乘，唯一真实，

bù kě zhèng dé wèi wǒ néngzhèngnéng dé jiē zēngshàngmàn rén
不可证得。谓我能证能得，皆增上慢人。

fǎ huā huì shàng fú yī ér qù zhě jiē sī tú yě gù fó yán wǒ yú
法华会上拂衣而去者，皆斯徒也。故佛言：我于

pú tí shí wú suǒ dé mò qì ér yǐ fán rén lín yù zhōng shí dàn
菩提实无所得，默契而已。凡人临欲终时，但

guān wǔ yùn jiē kōng sì dà wú wǒ zhēn xīn wú xiàng bú qù bù lái
观五蕴皆空，四大无我，真心无相，不去不来，

shēng shí xìng yì bù lái sǐ shí xìng yì bú qù zhànrányuán jì xīn
生时性亦不来，死时性亦不去。湛然圆寂，心

jìng yī rú dànnéng rú shì zhí xià dùnliǎo bù wéisān shì suǒ jū xì
境一如，但能如是直下顿了，不为三世所拘系，

biàn shì chū shì rén yě qiè bù dé yǒu fēnháo qù xiàng ruò jiànshànxiàng
便是出世人也。切不得有分毫趣向，若见善相

zhū fó lái yíng jí zhǒngzhǒngxiànqián yì wú xīn suí qù ruò jiàn è
诸佛来迎，及种种现前，亦无心随去；若见恶
xiàngzhǒngzhǒngxiànqián yì wú xīn bù wèi dàn zì wàng xīn tóng yú
相种种现前，亦无心怖畏。但自忘心，同于
fǎ jiè biàn dé zì zài cǐ jí shì yào jié yě
法界，便得自在，此即是要节也。”

shí yuè bā rì shī wèi xiū yuē yánhuàchéngzhě èr shèng
十月八日，师谓休曰：“言化城者，二乘
jí shí dì děngmiào èr jué jiē shì quán lì jiē yǐn zhī jiào bìngwéihuà
及十地等妙二觉，皆是权立接引之教，并为化
chéng yánbǎosuǒzhě nǎi zhēn xīn běn fó zì xìng zhī bǎo cǐ bǎo bù
城。言宝所者，乃真心本佛自性之宝。此宝不
shǔ qíngliàng bù kě jiàn lì wú fó wú zhòngshēng wú néng wú suǒ
属情量，不可建立，无佛无众生，无能无所，
hé chùyǒuchéng ruòwèn cǐ jì shì huàchéng hé chùwéibǎosuǒ
何处有城？若问此既是化城，何处为宝所？
bǎosuǒ bù kě zhǐ zhǐ jí yǒufāngsuǒ fēi zhēnbǎosuǒ yě gù yún
宝所不可指，指即有方所，非真宝所也。故云
zài jìn ér yǐ bù kě dìngliàngyán zhī dàndāng tǐ huì qì zhī jí shì
在近而已，不可定量言之，但当体会契之即是。
yánchǎn tí zhě xìn bú jù yě yī qiè liù dàozhòngshēng nǎi zhì èr
言阐提者，信不具也，一切六道众生，乃至二
shèng bú xìn yǒu fó guǒ jiē wèi zhī duànshàngēnchǎn tí pú sà zhě
乘，不信有佛果，皆谓之断善根阐提。菩萨者，
shēn xìn yǒu fó fǎ bú jiànyǒu dà shèngxiǎoshèng fó yǔ zhòngshēng
深信有佛法，不见有大乘小乘，佛与众生
tóng yī fǎ xìng nǎi wèi zhī shàngēnchǎn tí dà dǐ yīn shēngjiào ér wù
同一法性，乃谓之善根阐提。大抵因声教而悟
zhě wèi zhī shēngwén guān yīn yuán ér wù zhě wèi zhī yuán jué
者，谓之声闻；观因缘而悟者，谓之缘觉。
ruò bú xiàng zì xīn zhōng wù suī zhì chéng fó yì wèi zhī shēngwén fó
若不向自心中悟，虽至成佛，亦谓之声闻佛。
xuédàorén duō yú jiào fǎ shàng wù bù yú xīn fǎ shàng wù suī lì jié
学道人多于教法上悟，不于心法上悟，虽历劫
xiū xíng zhōng bú shì běn fó ruò bù yú xīn shàng wù ér jiào fǎ shàng
修行，终不是本佛。若不于心上悟，而教法上
wù zhě jí qīng xīn zhòngjiào suí chéngzhúkuài wàng yú běn xīn
悟者，即轻心重教，随成逐块，忘于本心。

dàn qì běn xīn bú yòng qiú fǎ xīn jí fǎ yě fán rén duō wéi jìng ài
但契本心，不用求法，心即法也。凡人多为境碍
xīn shì ài lǐ cháng yù chú jìng yǐ ān xīn bìng shì yǐ cún lǐ
心、事碍理， 常欲除境以安心，并事以存理；
bù zhī nǎi shì xīn ài jìng lǐ ài shì dàn lìng xīn kōng jìng zì kōng dàn
不知乃是心碍境、理碍事；但令心空境自空，但
lìng lǐ jì shì zì jì wù dào yòng xīn yě fán rén duō bù kěn kōng xīn
令理寂事自寂，勿倒用心也。凡人多不肯空心，
kǒng luò yú kōng bù zhī zì xīn běn kōng yú rén chú shì bù chú xīn
恐落于空，不知自心本空。愚人除事不除心，
zhì zhě chú xīn bù chú shì pú sà xīn rú xū kōng yī qiè jù shě suǒ
智者除心不除事。菩萨心如虚空，一切俱舍，所
zuò fú dé jiē bù tān zhuó rán shě yǒu sān děng nèi wài shēn xīn yī qiè
作福德皆不贪着。然舍有三等：内外身心一切
jù shě yóu rú xū kōng wú suǒ qǔ zhuó rán hòu suí fāng yìng wù néng
俱舍，犹如虚空无所取着，然后随方应物，能
suǒ jiē wàng shì wéi dà shě ruò yī biān xíng dào bù shī yī biān xuán
所皆忘，是为大舍；若一边行道布施，一边旋
shě wú xī wàng xīn shì wéi zhōng shě ruò guǎng xiū zhòng shàn yǒu
舍，无希望心，是为中舍；若广修众善，有
suǒ xī wàng wén fǎ zhī kōng suí nǎi bù zhuó shì wéi xiǎo shě dà
所希望，闻法知空，隨乃不着，是为小舍。大
shě rú huǒ zhú zài qián gèng wú mí wù zhōng shě rú huǒ zhú zài páng
舍如火烛在前，更无迷悟；中舍如火烛在傍，
huò míng huò àn xiǎo shě rú huǒ zhú zài hòu bú jiàn kēng jǐng gù pú
或明或暗；小舍如火烛在后，不见坑阱。故菩
sà xīn rú xū kōng yī qiè jù shě guò qù xīn bù kě dé shì guò qù
萨心如虚空，一切俱舍。过去心不可得，是过去
shě xiàn zài xīn bù kě dé shì xiàn zài shě wèi lái xīn bù kě dé
舍；现在心不可得，是现在舍；未来心不可得，
shì wèi lái shě suǒ wèi sān shì jù shě
是未来舍；所谓三世俱舍。

zì rú lái fù fǎ jiā shè yǐ lái yǐ xīn yìn xīn xīn xīn bú
“自如来付法迦叶已来，以心印心，心心不
yì yìn zhuó kōng jí yìn bù chéng wén yìn zhuó wù jí yìn bù chéng fǎ
异。印着空即印不成文，印着物即印不成法，
gù yǐ xīn yìn xīn xīn xīn bú yì néng yìn suǒ yìn jù nán qì huì
故以心印心，心心不异。能印所印，俱难契会，

gù dé zhěshǎo rán xīn jí wú xīn dé jí wú dé fó yǒusānshēn
故得者少[1]。然心即无心，得即无得。佛有三身：

fǎ shēnshuō zì xìng xū tōng fǎ bàoshēnshuō yī qiè qīngjìng fǎ huàshēn
法身说自性虚通法，报身说一切清净法，化身

shuō liù dù wànxíng fǎ fǎ shēnshuō fǎ bù kě yǐ yán yǔ yīn shēng
说六度万行法。法身说法，不可以言语、音声、

xíngxiàng wén zì ér qiú wú suǒshuō wú suǒzhèng zì xìng xū tōng
形相、文字而求；无所说，无所证，自性虚通

ér yǐ gù yuē wú fǎ kě shuō shì míngshuō fǎ bàoshēn
而已。故曰：‘无法可说，是名说法。’报身、

huàshēn jiē suí jī gǎnxiàn suǒshuō fǎ yì suí shì yìnggēn yǐ wéishèhuà
化身皆随机感现，所说法亦随事应根以为摄化，

jiē fēi zhēn fǎ gù yuē bào huà fēi zhēn fó yì fēi shuō fǎ zhě
皆非真法。故曰：‘报、化非真佛，亦非说法者。’

suǒyán běn shì yī jīngmíng fēn wéi liù hé hé yī jīngmíngzhě
所言：‘本是一精明，分为六和合。’一精明者，

yī xīn yě liù hé hé zhě liù gēn yě cǐ liù gēn gè yǔ chén hé
一心也；六和合者，六根也。此六根各与尘合：

yǎn yǔ sè hé ěr yǔ shēng hé bí yǔ xiāng hé shé yǔ wèi hé
眼与色合，耳与声合，鼻与香合，舌与味合，

shēn yǔ chù hé yì yǔ fǎ hé zhōngjiānshēng liù shí wéi shí bā jiè
身与触合，意与法合。中间生六识，为十八界。

ruò liǎo shí bā jiè wú suǒyǒu shù liù hé hé wéi yī jīngmíng yī jīngmíng
若了十八界无所有，束六和合为一精明。一精明

zhě jí xīn yě xuédàorén jiē zhī cǐ dàn bù néngmiǎnzuò yī jīng
者，即心也。学道人皆知此，但不能免作一精

míng liù hé hé jiě suì bèi fǎ fù bú qì běn xīn rú lái xiàn shì
明六和合解，遂被法缚，不契本心。如来现世，

yù shuō yī shèngzhēn fǎ zé zhòngshēng bú xìn xīngbàng mò yú kǔ hǎi
欲说一乘真法，则众生不信兴谤，没于苦海；

ruò dōu bù shuō zé duòqiāntān bú wèizhòngshēng pǔ shěmiàodào
若都不说，则堕悭贪，不为众生普舍妙道，

suì shè fāngbiànshuōyǒusānshèng shèngyǒu dà xiǎo dé yǒuqiǎnshēn
遂设方便说有三乘。乘有大小，得有浅深，

jiē fēi běn fǎ gù yún wéiyǒu yī shèngdào yú èr zé fēi zhēn
皆非本法，故云：‘唯有一乘道，余二则非真。’

[1] 龙藏本：少者；大正藏本：者少；校勘：者少

rán zhōng wèi néng xiǎn yī xīn fǎ gù zhào[2] jiā shè tóng fǎ zuò bié fù
然终未能显一心法，故召[2]迦叶同法座，别付
yī xīn lí yán shuō fǎ cǐ yī zhī fǎ lìng bié xíng ruò néng qì wù zhě
一心，离言说法，此一枝法令别行，若能契悟者，
biàn zhì fó dì yǐ
便至佛地矣。”

wèn rú hé shì dào rú hé xiū xíng
问：“如何是道？如何修行？”

shī yún dào shì hé wù rǔ yù xiū xíng
师云：“道是何物，汝欲修行？”

wèn[3] zhū fāng zōng shī xiāng chéng cān chán xué dào rú hé
问[3]：“诸方宗师相承参禅学道如何？”

shī yún yǐn jiē dùn gēn rén yǔ wèi kě yī píng
师云：“引接钝根人语，未可依凭。”

yún cǐ jì shì yǐn jiē dùn gēn rén yǔ wèi shěn jiē shàng gēn rén
云：“此既是引接钝根人语，未审接上根人
fù shuō hé fǎ
复说何法？”

shī yún ruò shì shàng gēn rén hé chù gèng jiù rén mì tā zì
师云：“若是上根人，何处更就人觅他？自
jǐ shàng bù kě dé hé kuàng gèng bié yǒu fǎ dāng qíng bú jiàn jiào
己尚不可得，何况更别有法当情？不见教
zhōng yún fǎ fǎ hé zhuàng
中云：‘法法何状？’”

yún ruò rú cǐ zé dōu bú yào qiú mì yě
云：“若如此，则都不要求觅也。”

shī yún ruò yǔ me zé shěng xīn lì
师云：“若与么则省心力。”

yún rú shì zé hún chéng duàn jué bù kě shì wú yě
云：“如是，则浑成断绝，不可是无也。”

shī yún ē shéi jiào tā wú tā shì ē shéi nǐ nǐ mì tā
师云：“阿谁教他无？他是阿谁，你拟觅他？”

yún jì bù xǔ mì hé gù yòu yán mò duàn tā
云：“既不许觅，何故又言莫断他？”

shī yún ruò bú mì jí biàn xiū shéi jiào nǐ duàn nǐ jiàn mù
师云：“若不觅即便休，谁教你断？你见目

[2] 龙藏本：名；大正藏本：召；校勘：召
[3] 龙藏本：闻；大正藏本：问；校勘：问

qián xū kōngzuò me shēngduàn tā
前虚空作么生 断他？”

yún cǐ fǎ kě dé biàntóng xū kōng fǒu
云：“此法可得便同虚空否？”

shī yún xū kōngzǎowǎnxiàng nǐ dàoyǒutóngyǒu yì wǒ zàn rú
师云：“虚空早晚向你道有同有异，我暂如

cǐ shuō nǐ biànxiàngzhě lǐ shēng jiě
此说，你便向者里生解。”

yún yīng shì bù yǔ rén shēng jiě yé
云：“应是不与人生解耶？”

shī yún wǒ bù céngzhàng nǐ yào qiě jiě shǔ yú qíng qíng
师云：“我不曾障你，要且解属于情，情

shēng zé zhì gé
生则智隔。”

yún xiàngzhě lǐ mò shēngqíng shì fǒu
云：“向者里莫生情是不？”

shī yún ruò bù shēngqíng ē shéidào shì
师云：“若不生情，阿谁道是？”

wèn cái xiàng hé shàng chù fā yán wèi shén me biànyánhuà
问：“才向和尚处发言，为什么便言话

duò
堕？”

shī yún rǔ zì shì bù jiě yǔ rén yǒushèn me duò fù
师云：“汝自是不解语人，有甚么堕负？”

wèn xiàng lái rú xǔ duōyánshuō jiē shì dǐ dí yǔ dōuwèi
问：“向来如许多言说，皆是抵敌语，都未

céngyǒu shí fǎ zhǐ shì yú rén
曾有实法指示于人？”

shī yún shí fǎ wú diāndǎo rǔ jīn wènchù zì shēngdiāndǎo
师云：“实法无颠倒，汝今问处自生颠倒，

mì shènme shí fǎ
觅甚么实法？”

yún jì shì wènchù zì shēngdiāndǎo hé shàng dá chù rú
云：“既是问处自生颠倒，和尚答处如

hé
何？”

shī yún nǐ qiě jiāng jìngzhàomiàn zì kàn mò guǎn tā rén
师云：“你且将镜照面自看，莫管他人。”

yòuyún zhī rú gè chī gǒuxiāng sì jiàn wù dòngchùbiàn fèi fēngchuī
又云：“只如个痴狗相似，见物动处便吠，风吹

cǎo mù yě bù bié yòuyún wǒ cǐ chánzōng cóngshàngxiāngchéng
草木也不别。”又云：“我此禅宗，从上相承

yǐ lái bù céngjiào rén qiú zhī qiú jiě zhī yúnxué dào zǎo shì jiē yǐn
已来，不曾教人求知求解，只云学道，早是接引

zhī cí rán dào yì bù kě xué qíngcúnxué jiě quèchéng mí dào
之词。然道亦不可学，情存学解，却成迷道。

dào wú fāngsuǒ míng dà shèng xīn cǐ xīn bú zài nèi wài zhōngjiān
道无方所，名大乘心。此心不在内、外、中间，

shí wú fāngsuǒ dì yī bù dé zuò zhī jiě zhī shì shuō nǐ rú jīn qíng
实无方所。第一不得作知解，只是说你如今情

liàngchù qíngliàngruò jìn xīn wú fāngsuǒ cǐ dàotiānzhēn běn wú
量处。情量若尽，心无方所，此道天真，本无

míng zì zhī wéi shì rén bù shí mí zài qíngzhōng suǒ yǐ zhū fó chū
名字，只为世人不识，迷在情中，所以诸佛出

lái shuō pò cǐ shì kǒng rǔ zhū rén bù liǎo quán lì dàomíng bù kě
来说破此事。恐汝诸人不了，权立道名，不可

shǒumíng ér shēng jiě gù yún dé yú wàngquán shēn xīn zì rán
守名而生解，故云：‘得鱼忘筌，身心自然。’

dá dào shí xīn dá běnyuán gù hàowéi shāmén shāménguǒzhě
达道识心，达本源故，号为沙门。沙门果者，

xī lǜ ér chéng bù cóngxué dé nǐ rú jīn jiāng xīn qiú xīn páng tā
息虑而成，不从学得，你如今将心求心，傍他

jiā shè zhī nǐ xué qǔ yǒushénme dé shí gǔ rén xīn lì cái wén
家舍，只拟学取，有什么得时？古人心利，才闻

yī yán biàn nǎi jué xué suǒ yǐ huànzuò jué xué wú wéixián dào rén
一言，便乃绝学，所以唤作绝学无为闲道人。

jīn shí rén zhī yù dé duō zhī duō jiě guǎng qiú wén yì huànzuò xiū xíng
今时人只欲得多知多解，广求文义，唤作修行，

bù zhī duō zhī duō jiě fān chéngyōng sè wéi zhī duō yǔ ér sū rǔ chī
不知多知多解，翻成壅塞。唯知多与儿酥乳吃，

xiāo yǔ bù xiāodōuzǒng bù zhī sānshèngxué dào rén jiē shì cǐ yàng jìn
消与不消都总不知，三乘学道人皆是此样，尽

míng shí bù xiāozhě suǒwèi zhī jiě bù xiāo jiē wéi dú yào jìn xiàng
名食不消者。所谓知解不消，皆为毒药，尽向

shēngmièzhōng qǔ zhēn rú zhī zhōngdōu wú cǐ shì gù yún wǒwáng
生灭中取，真如之中都无此事。故云：‘我王

kù nèi wú rú shì dāo cóngqiánsuǒyǒu yī qiè zhī jiě jìn xū bìngquè
库内无如是刀。’从前所有一切知解，尽须并却
lìngkōng gèng wú fēn bié jí shì kōng rú lái zàng rú lái zàngzhě
令空，更无分别，即是空如来藏。如来藏者，
gèng wú xiānchén kě yǒu jí shì pò yǒu fǎ wángchūxiàn shì jiān yì yún
更无纤尘可有，即是破有法王出现世间，亦云：
wǒ yú rándēng fó suǒ wú shǎo fǎ kě dé cǐ yǔ zhī wèikōng nǐ
‘我于然灯佛所，无少法可得。’此语只为空你
qíngliàng zhī jiě dànxiāoróngbiǎo lǐ qíng jìn dōu wú yī zhí shì wú
情量知解，但销镕表里情尽，都无依执，是无
shì rén sānshèngjiàowǎng zhī shì yìng jī zhī yào suí yí suǒshuō
事人。三乘教网，只是应机之药，随宜所说，
lín shí shī shè gè gè bù tóng dànnéngliǎo zhī jí bú bèihuò dì
临时施设，各各不同。但能了知，即不被惑。第
yī bù dé yú yī jī yī jiàobiānshǒuwénzuò jiě hé yǐ rú cǐ shí
一不得于一机一教边守文作解。何以如此？实
wú yǒudìng fǎ rú lái kě shuō wǒ cǐ zōngmén bú lùn cǐ shì dàn zhī
无有定法如来可说。我此宗门不论此事，但知
xī xīn jí xiū gèng bú yòng sī qián lǜ hòu
息心即休，更不用思前虑后。”

wèn cóngshàng lái jiē yún jí xīn shì fó wèishěn jí
问：“从上来皆云：‘即心是佛。’未审即
nǎ gè xīn shì fó
那个心是佛？”

shī yún nǐ yǒu jǐ gè xīn
师云：“你有几个心？”

yún wéi fù jí fán xīn shì fó jí shèng xīn shì fó
云：“为复即凡心是佛、即圣心是佛？”

shī yún nǐ hé chùyǒu fán shèng xīn yé
师云：“你何处有凡、圣心耶？”

yún jí jīn sānshèngzhōngshuōyǒu fán shèng hé shàng hé
云：“即今三乘中说有凡、圣，和尚何
dé yán wú
得言无？”

shī yún sānshèngzhōngfēnmíngxiàng nǐ dào fánshèng xīn shì
师云：“三乘中分明向你道‘凡圣心是
wàng nǐ jīn bù jiě fǎn zhí wéiyǒu jiāngkōngzuò shí qǐ bú shì
妄’，你今不解，返执为有，将空作实，岂不是

wàng wàng gù mí xīn rǔ dàn chú què fán qíng shèng jìng xīn wài gèng
妄？妄故迷心，汝但除却凡情圣境，心外更
wú bié fó zǔ shī xī lái zhí zhǐ yī qiè rén quán tǐ shì fó rǔ jīn
无别佛。祖师西来，直指一切人全体是佛，汝今
bù shí zhí fán zhí shèng xiàng wài chí chěng huán zì mí xīn suǒ
不识，执凡执圣，向外驰骋，还自迷心，所
yǐ xiàng rǔ dào jí xīn shì fó yī niàn qíng shēng jí duò yì qù
以向汝道：‘即心是佛。’一念情生即堕异趣，
wú shǐ yǐ lái bú yì jīn rì wú yǒu yì fǎ gù míng chéng děng zhèng
无始已来不异今日，无有异法，故名成等正
jué
觉。”

yún hé shàng suǒ yán jí zhě shì hé dào lǐ
云：“和尚所言‘即’者，是何道理？”

shī yún mì shén me dào lǐ cái yǒu dào lǐ biàn jí xīn yì
师云：“觅什么道理？才有道理便即心异。”

yún qián yán wú shǐ yǐ lái bú yì jīn rì cǐ lǐ rú hé
云：“前言无始已来不异今日，此理如何？”

shī yún zhī wéi mì gù rǔ zì yì tā rǔ ruò bú mì hé
师云：“只为觅故，汝自异他；汝若不觅，何
chù yǒu yì
处有异？”

yún jì shì bú yì hé gèng yòng shuō jí
云：“既是不异，何更用说‘即’？”

shī yún rǔ ruò bú rèn fán shèng ē shéi xiàng rǔ dào jí
师云：“汝若不认凡圣，阿谁向汝道‘即’？
jí ruò bù jí xīn yì bù xīn kě zhōng xīn jí jù wàng ē nǐ biàn
即若不即，心亦不心，可中心即俱忘，阿你便
nǐ xiàng hé chù mì qù
拟向何处觅去？”

wèn wàng néng zhàng zì xīn wèi shěn ér jīn yǐ hé qiǎn
问：“妄能障自心，未审而今以何遣
wàng
妄？”

shī yún qǐ wàng qiǎn wàng yì chéng wàng wàng běn wú gēn
师云：“起妄遣妄亦成妄，妄本无根，
zhī yīn fēn bié ér yǒu nǐ dàn yú fán shèng liǎng chù qíng jìn zì rán
只因分别而有。你但于凡、圣两处情尽，自然

wú wàng gèng nǐ ruò wèiqiǎn tā dōu bù dé yǒuxiānháo yī zhí míng
无妄，更拟若为遣他？都不得有纤毫依执，名
wéi wǒ shěliǎng bì bì dāng dé fó
为我舍两臂必当得佛。”

yún jì wú yī zhí dāng hé xiāngchéng
云：“既无依执，当何相承？”

shī yún yǐ xīn chuán xīn
师云：“以心传心。”

yún ruò xīn xiāngchuán yún hé yán xīn yì wú
云：“若心相传，云何言心亦无？”

shī yún bù dé yī fǎ míngwéichuán xīn ruòliǎo cǐ xīn
师云：“不得一法，名为传心。若了此心，
jí shì wú xīn wú fǎ
即是无心无法。”

yún ruò wú xīn wú fǎ yún hé míngchuán
云：“若无心无法，云何名传？”

shī yún rǔ wéndàochuán xīn jiāngwèiyǒu kě dé yě suǒ
师云：“汝闻道传心，将谓有可得也，所
yǐ zǔ shī yún rèn dé xīn xìng shí kě shuō bù sī yì liǎoliǎo wú
以祖师云：‘认得心性时，可说不思议，了了无
suǒ dé dé shí bù shuō zhī cǐ shì ruòjiào rǔ huì hé kān yě
所得，得时不说知，此事若教汝会。’何堪也？！”

wèn zhī rú mùqián xū kōng kě bú shì jìng qǐ wú zhǐ jìng
问：“只如目前虚空，可不是境，岂无指境
jiàn xīn hū
见心乎？”

shī yún shénme xīn jiào rǔ xiàngjìngshàngjiàn shè rǔ jiàn dé
师云：“什么心教汝向境上见，设汝见得，
zhī shì gè zhàojìng dǐ xīn rú rén yǐ jìngzhàomiàn zòngrán dé jiànméi
只是个照境底心。如人以镜照面，纵然得见眉
mù fēnmíng yuán lái zhī shì yǐngxiàng hé guān rǔ shì
目分明，元来只是影像，何关汝事？”

yún ruò bù yīn zhào hé shí dé jiàn
云：“若不因照，何时得见？”

shī yún ruò yě shè yīn cháng xū jiǎ wù yǒushénmeliǎo shí
师云：“若也涉因，常须假物，有什么了时？
rǔ bú jiàn tā xiàng rǔ dào sǎ shǒu cì jūn wú yī wù tú láomàn
汝不见他向汝道：‘撒手赐君无一物，徒劳谩

shuō shù qiānbān
说数千般。’”

yún tā ruò shí liǎo zhào yì wú wù yé
云：“他若识了，照亦无物耶？”

shī yún ruò shì wú wù gèng hé yòngzhào nǐ mò kāi yǎnmèi
师云：“若是无物，更何用照？你莫开眼寐

yǔ qù
语去。”

shàngtángyún bǎizhǒngduō zhī bù rú wú qiú zuì dì yī yě
上堂云：“百种多知，不如无求最第一也。

dàorén shì wú shì rén shí wú xǔ duōbān xīn yì wú dào lǐ kě shuō
道人是无事人，实无许多般心，亦无道理可说。

wú shì sàn qù
无事散去！”

wèn rú hé shì shì dì
问：“如何是世谛？”

shī yún shuō gé téngzuòshén me běn lái qīngjìng hé jiǎ yán
师云：“说葛藤作什么？本来清净，何假言

shuōwèn dá dàn wú yī qiè xīn jí míng wú lòu zhì rǔ měi rì xíng
说问答？但无一切心，即名无漏智。汝每日行

zhù zuò wò yī qiè yán yǔ dàn mòzhuóyǒu wéi fǎ chūyánshùn mù jìn
住坐卧一切言语，但莫着有为法，出言瞬目，尽

tóng wú lòu rú jīn mò fǎ xiàng qù duō shì xué chándàozhě jiē zhuó
同无漏。如今末法向去，多是学禅道者，皆着

yī qiè shēng sè hé bù yǔ wǒ xīn xīn tóng xū kōng qù rú kū mù shí
一切声色，何不与我心心同虚空去，如枯木石

tóu qù rú hán huī sǐ huǒ qù fāngyǒushǎo fèn xiāngyìng ruò bù rú
头去，如寒灰死火去，方有少分相应。若不如

shì tā rì jìn bèiyán lǎo zǐ kǎo nǐ zài nǐ dàn lí quèyǒu wú zhū fǎ
是，他日尽被阎老子拷你在。你但离却有无诸法，

xīn rú rì lún cháng zài xū kōng guāngmíng zì rán bú zhào ér zhào bú
心如日轮常在虚空，光明自然不照而照，不

shì shěng lì dǐ shì dào cǐ zhī shí wú qī bó chù jí shì xíngzhū fó
是省力底事？到此之时无栖泊处，即是行诸佛

xíng biàn shì yīng wú suǒ zhù ér shēng qí xīn cǐ shì nǐ qīngjìng fǎ shēn
行，便是应无所住而生其心。此是你清净法身，

míngwéi ē nòu pú tí ruò bú huì cǐ yì zòng nǐ xué dé duō zhī qín
名为阿耨菩提。若不会此意，纵你学得多知，勤

kǔ xiū xíng cǎo yī mù shí bù shí zì xīn jìn míng xié xíng dìngzuò
苦修行，草衣木食，不识自心，尽名邪行，定作
tiān mó juàn shǔ rú cǐ xiū xíng dāng fù hé yì zhì gōngyún fó
天魔眷属。如此修行，当复何益？志公云：‘佛
běn shì zì xīn zuò nǎ dé xiàngwén zì zhōng qiú ráo nǐ xué dé sān
本是自心作，那得向文字中求？’饶你学得三
xián sì guǒ shí dì mǎn xīn yě zhī shì zài fán shèngzhōngzuò bú jiàn
贤四果、十地满心，也只是在凡圣中坐。不见
dào zhū xíng wú cháng shì shēngmiè fǎ shì lì jìn jiànhuán
道：‘诸行无常，是生灭法。’‘势力尽，箭还
zhuì zhāo dé lái shēng bù rú yì zhēng sì wú wéi shí xiàngmén yī
坠，招得来生不如意。争似无为实相门，一
chāo zhí rù rú lái dì wéi nǐ bú shì yǔ me rén xū yàoxiàng gǔ rén
超直入如来地。’为你不是与么人，须要向古人
jiànhuàménguǎngxué zhī jiě zhì gōngyún bù fèngchū shì míng shī
建化门广学知解。志公云：‘不逢出世明师，
wǎng fú dà shèng fǎ yào nǐ rú jīn yī qiè shí zhōngxíngzhù zuò wò
枉服大乘法药。’你如今一切时中行住坐卧，
dànxué wú xīn jiǔ jiǔ xū shí dé wéi nǐ lì liàngxiǎo bù néngdùn
但学无心，久久须实得。为你力量小，不能顿
chāo dàn dé sānnián wǔ nián huò shí nián xū dé gè rù tóu chù
超。但得三年、五年、或十年，须得个入头处
zì rán huì qù wéi rǔ bù néng rú shì xū yàojiāng xīn xuéchánxuédào
自然会去。为汝不能如是，须要将心学禅学道，
fó fǎ yǒushèn me jiāo shè gù yún rú lái suǒshuō jiē wèihuàrén
佛法有甚么交涉？故云：‘如来所说皆为化人。’
rú jiānghuáng yè wéi jīn zhǐ xiǎo ér tí jué dìng bù shí ruò yǒu shí
如将黄叶为金，止小儿啼，决定不实。若有实
dé fēi wǒ zōngmén xià kè qiě yǔ nǐ běn tǐ yǒushènjiāo shè gù
得，非我宗门下客，且与你本体有甚交涉？故
jīng yún shí wú shǎo fǎ kě dé míngwéi ē nòu pú tí ruò yě huì
经云：‘实无少法可得，名为阿耨菩提。’若也会
dé cǐ yì fāng zhī fó dào mó dào jù cuò běn lái qīngjìngjiāojiāo dì
得此意，方知佛道、魔道俱错。本来清净皎皎地，
wú fāngyuán wú dà xiǎo wú chángduǎndēngxiàng wú lòu wú wéi
无方圆，无大小，无长短等相，无漏无为，
wú mí wú wù liǎoliǎojiàn wú yī wù yì wú rén yì wú fó dà
无迷无悟，了了见无一物，亦无人，亦无佛，大

qiānshā jiè hǎi zhōng ōu yī qiè shèngxián rú diàn fú yī qiè bù rú xīn
千沙界海中沤，一切圣贤如电拂，一切不如心

zhēn shí fǎ shēncóng gǔ zhì jīn yǔ fó zǔ yī bān hé chùqiànshǎo
真实，法身从古至今，与佛祖一般，何处欠少

yī háomáo jì huì rú shì yì dà xū nǔ lì jìn jīn shēng qù
一毫毛？既会如是意，大须努力，尽今生去，

chū xī bù bǎo rù xī
出息不保入息。”

wèn liù zǔ bú huì jīng shū hé dé chuán yī wéi zǔ xiù
问：“六祖不会经书，何得传衣为祖？秀

shàngzuò shì wǔ bǎi rén shǒuzuò wéijiàoshòu shī jiǎng dé sān shí èr běn
上座是五百人首座，为教授师，讲得三十二本

jīng lùn yún hé bù chuán yī
经论，云何不传衣？”

shī yún wéi tā yǒu xīn shì yǒuwéi fǎ suǒ xiū suǒzhèng
师云：“为他有心，是有为法，所修所证，

jiāngwéi shì yě suǒ yǐ wǔ zǔ fù liù zǔ liù zǔ dāng shí zhī shì mò qì
将为是也，所以五祖付六祖。六祖当时只是默契，

dé mì[4] shòu rú lái shènshēn yì suǒ yǐ fù fǎ yǔ tā rǔ bú jiàndào
得密[4]授如来甚深意，所以付法与他。汝不见道：

fǎ běn fǎ wú fǎ wú fǎ fǎ yì fǎ jīn fù wú fǎ shí fǎ fǎ
‘法本法无法，无法法亦法，今付无法时，法法

hé céng fǎ ruò huì cǐ yì fāngmíngchū jiā ér fānghǎo xiū xíng
何曾法？’若会此意，方名出家儿，方好修行。

ruò bú xìn yún hé míngshàngzuòzǒu lái dà yǔ lǐng tóu xún liù zǔ liù
若不信，云何明上座走来大庾岭头寻六祖，六

zǔ biànwèn rǔ lái qiú hé shì wèi qiú yī wèi qiú fǎ míng
祖便问：‘汝来求何事？为求衣？为求法？’明

shàngzuòyún bú wèi yī lái dànwèi fǎ lái liù zǔ yún rǔ
上座云：‘不为衣来，但为法来，’六祖云：‘汝

qiě zàn shí liǎnniàn shàn è dōumò sī liáng míng nǎi bǐng yǔ liù zǔ
且暂时敛念，善恶都莫思量。’明乃秉语。六祖

yún bù sī shàn bù sī è zhèngdāng yǔ me shí huán wǒ míng
云：‘不思善，不思恶，正当与么时，还我明

shàngzuò fù mǔ wèishēng shí miàn mù lái míng yú yán xià hū rán mò
上座父母未生时面目来！’明于言下忽然默

[4] 龙藏本：蜜；大正藏本：密；校勘：密

qì biàn lǐ bài yún rú rén yǐn shuǐ lěngnuǎn zì zhī mǒu jiǎ zài
契，便礼拜云：‘如人饮水，冷暖自知，某甲在

wǔ zǔ huì zhōng wǎngyòng sān shí niángōng fū jīn rì fāngxǐngqián
五祖会中，枉用三十年工夫，今日方省前

fēi liù zǔ yún rú shì dào cǐ zhī shí fāng zhī zǔ shī xī
非。’六祖云：‘如是！’到此之时，方知祖师西

lái zhí zhǐ rén xīn jiànxìngchéng fó bú zài yánshuō qǐ bú jiàn
来，直指人心，见性成佛，不在言说。岂不见

ē nánwèn jiā shè yún shì zūn chuán jīn lán wài bié chuán hé fǎ
阿难问迦叶云：‘世尊传金襕外，别传何法？’

jiā shè zhào ē nán ē nányìng nuò jiā shè yún dàoquèmén
迦叶召阿难，阿难应：‘诺！’迦叶云：‘倒却门

qiánchàgānzhuó cǐ biàn shì zǔ shī zhī biāobǎng yě shènshēng ē nán
前刹竿着。’此便是祖师之标榜也。甚生阿难

sān shí niánwéi shì zhě zhī wéiduōwén zhì huì bèi fó hē yún rǔ
三十年为侍者，只为多闻智慧，被佛诃云：‘汝

qiān rì xué huì bù rú yī rì xuédào ruò bù xuédào dī shuǐnán
千日学慧，不如一日学道。’若不学道，滴水难

xiāo
消！”

wèn rú hé dé bú luò jiē jí
问：“如何得不落阶级？”

shī yún dànzhōng rì chī fàn wèicéngyǎozhuó yī lì mǐ
师云：“但终日吃饭，未曾咬着一粒米；

zhōng rì xíng wèicéng tà zhuó yī piàn dì yǔ me shí wú rén wǒ děng
终日行，未曾踏着一片地。与么时无人、我等

xiàng zhōng rì bù lí yī qiè shì bú bèi zhū jìnghuò fāngmíng zì zài
相，终日不离一切事，不被诸境惑，方名自在

rén gèng shí shí niànniàn bú jiàn yī qiè xiàng mò rènqiánhòusān jì
人。更时时念念不见一切相，莫认前后三际，

qián jì wú qù jīn jì wú zhù hòu jì wú lái ān rán duānzuò
前际无去，今际无住，后际无来，安然端坐，

rèn yùn bù jū fāngmíng jiě tuō nǔ lì nǔ lì cǐ ménzhōngqiān
任运不拘，方名解脱。努力！努力！此门中千

rénwànrén zhī dé sān gè wǔ gè ruò bù jiāngwéi shì shòuyāngyǒu
人万人，只得三个五个，若不将为事，受殃有

rì zài gù yún zhuó lì jīn shēng xū liǎoquè shéinéng lěi jié shòu
日在。故云：‘着力今生须了却，谁能累劫受

yú yāng
余殃。’”

传心法要（终）

此咒置经书中可灭误跨之罪

仁・慧・草・堂

www.renhuicaotang.com